

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter, ut quibus illiusmodi tractatibus, quibusque „Fejérmegyei Napló“ ezim aliat létesített új lapot, mi örömmel helyeseljék.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Karácsonyi vakáció.

A képviselő urakat szétbocsátották. Elmeletett kiki karácsonyi vakációra üdülni, kipihenni azokat a testet-lelket őrő nagy fáradalmakat, a melyek őket a hosszú ülészakok alatt elbágyasztották. S mivel a képviselő urak sokat munkálkodnak és azért busás fizetést kapnak; tehát hosszú vakáció jár nekik, hogy hosszan és igazán pihenhessék el-fáradt elméjüket.

Ha legalább csak negyedrésze is olyan volna a képviselőháznak, hogy leikiismeretes gondokban, a haza javával való törődésben töltötte volna eddig idejét, mindenesetre szerencsés utat és boldog ünnepeket kellene nekik kívánunk. De hiszen a köztudomás szerint mindennel szívesebben foglalkozik a képviselők nagy része, mint azzal, amiért odaküldték. Van egész csoport közöttük, a kik csak akkor látogatják leikiismeretesen az ország házáat, a mikor a fizetést kell felemelni. Egy jó rész pedig Budapest szórakozásainak mindenféle fajtáiból igyekszik a maga részét kivenni. Van egy jelentős osztályuk, a befentesek csapatja, a kik mindig a gazdasszony konyhája körül kotnyeleskednek, a hol t. i. az ország sorát sütik-főzik. Ezek aztán egymás háttán keresztül, csapják a szelet a foglalatokoskodó miniszternek, hogy egy-egy

izes falatot elkaphassanak. Igernek érte-füt-fát, fejbőlintást, örökös hűséget, tántoríthatlan szabadelvű elvszilárdságot, a mely csak a mufti kezemozdulását, a szemepillája mozgását fogja lesni, s abban a pillanatban kész lesz a legmesszebbmenő szolgálatokra is. Persze nem csekélyeségekről van aztán ott szó, szerény 10—20 ezer forintos mellékjöveldelnek is csurrannak-csöppennek ott, van, a ki jól viseli magát és bokrosabb érdemeket is szerzett, többhöz is hozzá-juthat. Mi meg aztán csodálkozunk, hogy mekkora szolgálatkészség rejlik a képviselő urakban, ha a miniszterek valamit dhajtanak. Láthatjuk, hogy a gyakran kemény fejek mily szépen megtanulnak hajolni, igent és nemet rebegni. Hát akkor mekkorát csodálkoznánk, ha a mi adózásunknak titkos forrásait látnánk, ha tudnánk, hogy kik és hogyan boldogulnak a mi keservesen összekuporgatott filléreinkkel.

Most aztán a képviselők pihenni mentek. Illetőleg nem pihenni, mert hiszen a Magyar Nemzet időszerűnek találta biztatni a képviselőket arra, hogy választók között az érintkezést a bizalmat fenntartsák. Azaz, használják fel ezt a szünetet, hogy a megcsappant bizalmat ismét összedrótozzák. Igérjenek nagyokat, ha soha be nem is válthatják, fából való vashidakat, vasutat, különböző palotákat, a melyeket mint az ő

szép szemeikért fog annak idején a kegyelmes miniszter megadni, csak a választók legyenek jók, hivesek és engedelmesek. Jön ilyenkor aztán a parolázás ideje is, a kikre azelőtt rá sem hederítettek, a kikre éppen hogy csak a köszönését fogadták el, azoknak most a becses egészsége után tudakozódnak, a család állapotáról. Van aztán egyéb is, ilyenkor készül az ugynevezett „szelid nyomás“, ilyenkor kezdik készíteni azt a kelepczét, a melyre a választás idején a voksoló polgártársakat regulára, mőresre lehet tanítani. Ott kell megkeresni a polgártársat, a hol legjobban fáj neki, majd alább hagy aztán a hajlíthatatlansággal.

Igy járja le magát lassan a parlamentarizmus. Így veszi el a bizalmat a képviselő választói előtt, de önmaga előtt is. Ha igazán komolyan akarnak a szabadválasztást, mennyivel okosabb, mennyivel czélszerűbb lenne, ha a községenként való titkos szavazást rendelnék el. Ugy legalább mindenki a maga szíve szerint, függetlenül választaná meg azt, a kitől sorsa jobbrafordulását remélheti. Majd akkor láthatná az ország a honatyák orozájának másrafordulását. Akkor majd méltatnák az igazi érdemet és megváltozna a mostani sanyaru helyzet is.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

A gyilkos nyugdija.

Monaco fejedelemség sajtáságos állam. Ha ráérnék, nem mulasztanám el, hogy erről bővebben írjak.

Ez az állam nem nagyobb ugyan egy jókora francia falunál, de mégis van itt egyeduralkodó, — van tüzérsapat, melynek már lehetnének vontosövű ágyú, és van oly etikette, mely még szövevényesebb, mint a mely XIV. Lajos udvarában uralkodott és ez mind egyedül a nagylelkű türelemmel, a számos hibával és bajjal szemben, melyekben az egyeduralkodó, a tüzérek, miniszterek, a hadsereg, a hivatalnokok, — szóval valamennyien élnek.

Néhány évvel ezelőtt azonban valami rendkívüli, hallatlan dolog történt ebben a birodalomban. Gyilkosságot követett el valaki.

Egy monacói, tehát nem a külföldi kalandorok közül valaki, kikkel ebben az országban éppen nyomom találkozik az ember, haragjában agyonütötte a feleségét; minden indító ok, minden alkalom nélkül meggyilkolta. Az izgalom általános volt. Összeült a legfelsőbb törvényezék, hogy a rendkívüli ügy fölött döntsön, mert eddig még itt gyilkosság nem történt. A gyilkost egyhangulag halálra ítélték és a felbőszült fejedelem helybenhagyta az ítéletet.

Most már semmi sem volt hátra, mint a halálos ítéletet végrehajtani. De itt volt a bökkenő. Az országnak nem volt sem hóhéra, sem guillotine-ja. Mit tegyenek?

A külügyminiszter tanácsára a fejededelem a francia kormányval alkudozásokat kezdett abból a czélból, hogy kölcsön káppa a lefejező készüléket a hozzátartozó dolgokkal együtt. A párisi miniszteriumban hosszas tanácskozások folytak le és végre megjött a felelet, tudniillik a számla az esetleges uti- és szállítási költségek fölött. Mem követeltek se többet, se kevesebbet — 60000 franknál.

Ő felsége a monacói uralkodó fejedelem kegyeskedett kinyilatkoztatni, hogy az egész dolog mégis csak nagyon sokba kerül. 60000 frankot egy gonosztevő fejéért! Soha!

Ugyanezzel a kéréssel fordultak az olasz kormányhoz is. A király, mint a fejedelem kollegája, mégis csak készségesebb lehet, mint egy ilyen haszontalan köztársaság. Valóban, az olasz kormány kevesebbet követelt, csak — 12000 frankos számlát küldött. 12000 frankot! Honnan?

Uj adót kellett volna kivetni, fejénként 2 frankban. De ez alkalmas lett volna, hogy az államban eddig hála Istennek — ismeretlen zavarokat idézzen elő. Nem!

Most arra gondoltak, hogy a gonosztevőt egy közkatonaival agyonlövetik. A generális azonban, akit éfőli megkérdeztek, kitérőleg válaszolt, azt hangsúlyozva, hogy katonasága

nincs a fegyverfogásban annyira begyakorolva, hogy elvállalhatná ezt a feladatot, mely meglehetősen jártasságot követel a hadi dolgokban.

A fejedelem tehát újból összehívta a legfelsőbb tanácsot és előterjesztette a bonyolult ügyet. Soká tartott a tanácskozás. Végre az elnök azt ajánlotta, hogy a halálbüntetést életfogytiglan való börtönre változtassák. Az ajánlatot elfogadták.

És nem volt börtön. Elő kellett tehát azt állítani és egyszersmind börtönört is ki kellett nevezni, kinek felügyelete alá helyezték a gonosztevőt. Meglehetősen simán ment minden, ugy fél évig...

A fegyenc czellájában kényelmesen pihent, és felügyelője ugyanezt tette egy széken az ajtó előtt, melyen keresztül a legszebb kilátása volt a járó-kelőkre.

De Monaco fejedelme takarékos gazda. Beszámoltat minden csekélyeségről az államban. Tudósították, mennyi kiadással jár a börtönnek felállítására és jó karban tartására és a gyilkosnak és örenek az eltartására. Különösen ugy látszott, hogy nagyon terheli a fejedelmi budgetet a börtönörnek az igényei.

A fejedelmet az aggasztotta, hogy ez nagyon sokáig tarthat így, mert az elítélt még fiatal volt és megparancsolta az igazságügy-miniszternek, hogy a börtönörnek kiadásait azonnal törölje.

Az igazságügyminiszter az ítéletábla elnö-

Mai lapunk 4 oldal.

A keresztény toll küzdelme.

Ezer ellenség közé élve, millió szorongatás között éljük vasszin napjainkat. Harczban hagy hátra minket a hunyó nap, a reggeli virradat veszedelmünk fekete felhőit el nem oszlatja. Mindig éber szemmel kell virrasztanunk, számon tartanunk minmagunk erejét és az ellenség hatalmát, nyílt terepen erőszakkal megállanunk, titkos aknák ellen furauggal védekezünk. Minden öránka behaharsog az ellenfél dühös csatakiáltása, minden percünk éles hadi pallosok csattogásában telik. dicső élet ez, bátor férfiakhoz, kemény bajnokokhoz méltó!

Ez ma a keresztény sajtó élete, hatalmas, legendaszertü küzdelme, mint a milyen az volt, melyet Dávid vivott egykor az óriással. Mintha minden azért lenne a világon, hogy ellenünk törjön a lobogó gyűlöléssel és alattomos csellekkel: egytinkre százak munkája jut, és mégis álljuk nem diestelenül, mindannyian a nagy harczot. Sziklakat és hegyeket görgetnek reánk és mégis mindig kitörünk új életre. Törékeny fegyvereinkkel és még csak most izmosodó karunkkal diadalmasan fogjuk föl minden csapásukat, meg nem sebesülünk és meg nem sebesítünk: ez az igazság harca a hamisság ellen, mely hasztalan rázza porlancait, mert végzete, hogy harcaiban bukják színtelen!

Szegt szeggel, irást irással! E szó a jellege küzdelmeinkben, ez lelkesít fáradozásainkban s nem enged elsziggedni, mikor úgy tesz, hogy lefelé hajlik a zászló. Kis ólomkatonáink — a betű hadserege, megütözkönek mindenkor, s az ősi jussból egy talpalatnyit sem engednek, sőt nyomulnak előre, centiméterről centiméterre hódítani vissza mindazt, a mit egy bűnösen tetlen és apathikus kor idejére kézzre engedett.

Nézünk a mi sorainkat és büszkeséggel doboz fel a szívünk. Még nem régen mily kevesen és mily gyengék voltunk s ma már mennyire megszapordtunk számunkban és telhetéseinkben. Kik félénkek voltak vagy közönyösek, ma van erők minden támadás ellen és bátorságunk a keresztény vallás hirdetésében, az egyház jogainak ótalmazásában. S a kik nagyon el voltak bizakodva, hogy mindent elszedhetnek, most tétovázva késlekednek vagy

kével megegyezett s mindketten elhatározták, hogy a börtönörnek igényeit eltörlik.

A gonosztevőt a saját felügyeletére hagyták és remélték, hogy hegyen-völgyön átszökik és a kellemetlen ügyet általános meglepedésre oldja meg. A börtönört hazaküldték és a fejedelmi szakácsnak meghagyták, hogy a fogolynak délbén és este ételeket vigyen.

Az őrizetlen fogoly azonban nem kísérlette meg a szökést. Tökéletesen meg volt elégedve.

Egy nap elfelejtettek neki ételt vinni. Szidta a szakácsot, amint illik, de végre is maga ment a konyhába és ebédet kért. Ezóta, hogy a szakácsot megkimélje az ide-oda járkálástól, rendszeren elment a palotába az ebédre, és a szolgálakkal barátságosan és bizalmasan élt.

Délutánonként Monte-Carloba ment. Néha bement a kaszinó termébe és a zöld asztalnál feláldozott 5 frankot. Ha nyert, jól megvacsorált az első rangu szállodában és akkor visszatért szállójába, melynek ajtaját maga mögött szorosan bezárta. Egyetlen egyszer sem maradt kinn éjszakára.

Az állapot egyre kényesebb lett, nem annyira az elítélte, mint inkább magukra a bírakra. A törvényszék megint összegyűlt és elhatározta, hogy a gonosztevőt Monacoból száműzi.

Midőn felolvasták előtte az ítéletet, egész szárazon így szólt: „De uraim, ne tegyék magukat nevetségessé! Mivé legyek? Minden eszközm hiányzik a megélhetésre és e mellett

egyenesen megdobbannak sancsaink előtt s hát támadnak mégis, a győzelem a mienk. Ismerjük az ellenséget.

Vádolnak minket felekezétséggel, kik a kereszténységért küzdünk. Vádolnak minket a társadalom megbotránkoztatásával, kik a hazaszeretést a kereszt felében akarjuk egyesíteni. Vádolnak minket émbertársaink gyűlöletével, noha a szeretet és türelem szava van zászlónkra írva. Szolgáink a tisztességet s üldözzük a gonoszszót; e munkához segítőtársnak hívunk meg minden igaz lelki embert. És midőn e cselekedeteket miveljük, ime sárral dobálnak meg és kiáltják, mint kétezer esztendővel ezelővel ezelt: „Feszítsd meg!”

Olykor durva ököllet ütnek rajtunk, olykor finom hálót szőnek haladásunk elé. Biznak benne, hogy az előerohanók megbotlanak akár a vakandturásban is és akkor ők ismét felülkerekedhetnek. Hivnak titkos fegyverezimbórákat s összeállnak daczos szövetségbe s alakítanak alliance-okat. Mozgósítanak pénzt, fizetnek tollat és hangos szót — a diadal kába reményében. Mert a melylyel hosszú időközön át dolgoztak, hogy való munkája zavartalan legyen: a mákony lassan párolog az elmékből, a sötétség menekült a vakító világozság elől s melyet a keresztény toll, a keresztény sajtó lövell, szór mindenfelé. Hatalma előtt az éjszakai rémek hogyan tudnának megállani.

Nekünk a vérrel szerzett, keresztrel megáldott, megszentelt s nekünk magyaroknak és nem másnak biztosított magyar hazában jogunk van élni, tehát győzedelmeskedni fogunk; e győzelem pedig a hamisság bukása lesz.

UJDONSÁGOK.

— XVIII. körlevél. Károly János nagyprépost, káptalani helynök XVIII. számú körlevelében egész terjedelmében közli szenteséges Atyánknak, XIII. Leo pápának körlevelét a Megváltó Jézus Krisztusról, mely egy hatalmas és bölcs Atya szeretettől áradó értelme s biztató szava az egyetemes anyaszentegyház gyermekeihez. „Noha nem lehet — ugymond a szent Atya — aggódás nélkül

nincs is családod; mihez fogjak? Halálra ítélték, majd életfogytiglan való fogságra, a börtönörnek adták át és ismét elvettek tőle. Nem szóltam hozzá senmit. Ma kiakartak üzni az országból! Oh uraim! Ez nem megy ám egy könnyen. Fogoly vagyok, az önök foglya, önök ítélték el, én itt maradok!”

A törvényszék bölcseségének vége volt.

A fejedelem a legvégsőkig felingereelve meghagyta, hogy az ügynek bármilyen módon végét kell vetni. Igen, de hogyan?

Ujra megindult a tanácskozás, melyben elhatározták, hogy a gonosztevőnek 800 frank nyugdíjat ajánlanak fel, ha hajlandó a kivándorlásra. Elfogadta.

Földet béreit, néhány percznyire volt fejedelmének országától. Itt boldogan és meglepedetten élt: babot és lencsét természetett.

Monaco udvara ezen tapasztalás; folytán okosabb lett, ha mindjárt kissé későn is. A francia köztársasággal egységet kötött, mely szerint az a gonosztevőket költségek megtérítése mellett átveszi és zár alatt tartja.

Monaco fejedelemségnek a törvényszéki iratában azonban még ma is olvasható az az eset, hogy egy gyilkosnak mint adtak életfogytiglan való nyugdíjat.

Maupassantól ford. P. A.

gondolni a jövőre, sőt nagy viharokra is készen kell lennünk, minthogy ugy a magán, mint a közélet mélyén erősen meggyökerezve ott lappang a vész csirája; mégis — hála Istennek — mintha volna ennek az aláhanyatló századnak alkonyában valami olyan is, a mi reménykeltő, a mi vigasztaló. A pápai körlevél közlése után Károly János káptalani helynök buzdítja papjait, hogy a pápai körlevél tartalmát szívükbe vessék, ott megőrizték s hivekkel a legalkalmasabb módon közöljék. „Nem tesztek hozzá — ugymond — senmit, nem is veszek el belőle semmit, hogy egyenesen magából Szent Atyánk örömei és aggodalmái, hite és reménye, oktatása és vigasztalása, gondoskodása és szeretete kiáradásából merítsünk erőt a megpróbáltatásokhoz, törhetlen ragaszkodást anyaszentegyházunkhoz és annak látható fejéhez, élő hitet egész életünk fölépítéséhez.”

Ezek után visszatekint az elmúlt év eseményeire. Ragyogó szép szavakkal eszeteli a szent év jelentőségét, a keresztény világ buzgó lelkesedését a jubilaris év ünneplésében, majd érinti a szomorú eseményt, mely a mi ünnepünk fényes napját gyászba borította. Megvéspüspökünk elhalálózását érintvén, papságának különös figyelmébe ajánlja a „Központi Kath. Egyesületi Ház” ügyét. Nem hagyja figyelmen kívül a felebaráti szeretetnek magasztos nyilvánulását sem, midőn az új megyei közkórház s a martonvásári árvalházat is az év fontos eseményei között felemlíti. — Végül a nagy nemzeti ünnepről szól, melynek Vörösmarty születése száz éves fordulóján mindnyájan egy szívvel s lélekkel résztvettünk. Az év eseményeinek rövid vázolója után az egyházmegyei személyi ügyekkel, illetve változásokkal foglalkozik. Weicher Miklós úrmi plebános a törökbálinti plebániára prezentáltatván, az úrmi javadalomra pályázatot hirdet s egyidejűleg Ürömrre adminisztratori minőségben Miller József balincai adminisztrátor disponáltatott. Lauchs István törökbálinti adminisztrátor Pázmándra, Kostyelik Ferencz Pázmándról Sár-Szent-Miklósrá helyzetetett át kápláni minőségben. Pintér Ferencz sár-szent-miklósi segédlelkész az új megyei közkórház lelkési ügyeinek vezetésével bizatott meg. Végül Tanninger Ferdinánd Szent-Ferencz-rendi atya Moórról Balinkára helyzetetett adminisztratori minőségben.

— József főherczeg utazása. József főherczeg, aki a nyáron az alsuthi erdőben lábát törte, betegségéből teljesen fölépült és a szabadban is jár, de sétálás közben botra kell még támaszkodnia. A főherczeg tegnapi Budapesten időzött s Bolla Kálmán altábornagy, honvédségi adlatus és Libis Adolf uradalmi kormányzó kíséretében a Margitszigeten járt, ahol megtekintette a margitszigeti épületek fölemelési munkálatait. József főherczeg ma, csütörtökön délután Alsuthról családjával együtt Fiuméba utazott és ott tölti a karácsonyi s újévi ünnepeket.

A Katholikus Kör estélye. Megszoktuk már, hogy a Katholikus Kör estélyei mindig eseményt képezzenek városunk műveltségének társadalmi életében. A mai est fényesen igazolta ezt. A nagyszabású ünnepségek után, melyek az egész ország szívét megmozgatták, szinte vakmerő vállalkozásnak látszott a Kör vezetőségétől, hogy újra a Vörösmarty neve alatt gyűjtse össze a tevékenysége iránt érdeklődőket, s mi sem bizonyítja a Kör népszerűségét inkább, mint hogy ez az est is, a megelőzőkhöz hasonlóan kitűnő sikerrel folyt le. Előkelő, különösen hölgyközönség a főgymnasium összes helyiségeit elfoglalta. A program első pontját Palestrina Hymnusa képezte, a melyet a honvédeknek kitűnő sikerrel adott elő. Nem a zenét hallottuk, nem az instrumentumok működése kötötte le figyelmünket, hanem lelkünk egy magasztos harmoniába olvadt a zene hangjaival, valóságos ima, a szívből fakadó és szív minden hurjait megrezegtető ima, a melyet a Frycay Rikárd ur zenekara előadott. Ezt követte a Kör énekara, a mely Vörösmarty „Isten segíts“ című költeményét énekelte Seyler megzenésítésében. Nagy erő, ügyes fordulatok, lágyaság, az ének minden jeles tulajdonsága dicsérelhető a kar ezen szép énekében. Más alkalmakkor is feltűnt a kör jeles kara, de a mint lélek lépésről-lépésre a fejlődés útján halad. Az érdem természetesen első sorban Kneifel Ferencz dr., a székesegyházi karnagy-nak tudását illeti. A program harmadik pontját Vörösmarty Mihály vallásossága és hazaszeretete című felolvasása képezte. A szerző Peék Gyula főreáliskolai hittanár megjelenésében akadályozva levén, művét Bilkei Ferencz hitoktató olvasta fel, az erőzes hang, a szabatos előadás a jeles munkának minden szépségeit érvényre juttatta. Nagy gondolatok, költői kép-letek egymást váltották, változta városunk di-csőségének általános nagy hatását nemzetünkre, azt az átalakító nagy erőt, mely működésében rejlett. Kiemelte a költő vallásosságát, mely annak egész valóját átjárva, meggyőződésévé, vérévé vált, s csakis ennek tudható be, hogy költőnk minden munkájának olvasásánál erkölcsi felbuzdítást, emelkedettségét érzünk. Ezután Wagner Richard „Álmod“ című zeneművét adta elő a honvédeknek a nála megszokott precizitással. Élvezte, a ki a zene szépségébe belemélyedve ábrándozott s gondolatokat fűzött a nagy művész gondolataihoz, a melyeket az megörökített. Majd Czinka Pannát, Frycay Richard zeneművét élvezte a közönség. Csodáltuk azt a talentumot, a melylyel Isten ezt a szerencsés embert megajándékozta. Először andalogtunk a büvös hangokon, aztán mikor frissre kerítette a sort, szinte önkéntelenül mondtuk: Hiszen ez a mi emberünk, a magyaroké, a magyar levegő, a magyar élet átalakította őt, mióta nálunk van, átérzi a szive azt a mi nekünk fáj és örvendezni tud a magyar örömen, vigasságán. Hatalmas tapsvihar követte az előadást, a mely mindaddig zuggott, a míg a szerző műve második felét meg nem ismételte. — Vörösmarty *Szép Ilonkát*-ját, a melyet zenei kísérettel melodramává átalakítva, Erney József adott ki, *Walper Margit* kisasszony adta elő. Kedves, megnyerő alak, szép, erőteljes hanggal egészen hozzáillett a nagy költő leg-szebb költeményéhez. A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a szép előadást, a végén hangos tetszésnyilvánítással adott megelégedésének kifejezést. A kedves szavallat Kneifel Ferencz dr. kísérte zongorán. Végül a Hymnust énekelte az énekara, melyet a közön-ség állva hallgatott végig.

Czmadományozás. A király az igazságügy-miniszter előterjesztésére *Ujházy* Sándor helybeli kir. ügyésznek a főügyési czimet és jelleget adományozta. A jól megérdemelt kitértetéshez ösztintén gratulálunk.

A kereszt ügye az egyetemen. A buda-pesti tudomány egyetem tanácsa minapi hatá-rozatával tudvalevőleg visszautasította az egye-temi ifjúságnak a kereszt alkalmazására vonat-kozó kérését. Az egyetemi tanács döntéséről az ifjúságot a kultuszminisztérium fogja értesíteni, amelyhez az ifjúság kérvényét intézte. A kereszt ügye azonban még-ezzel nem nyert végleges elintézését. Mint a „Hircsarnok“ jó forrásból értesül, az ifjúság kérelmét pártoló hittudomá-nyi és jogi kar nem hagyja annyiban a dolgot. Most a tanárok körében indult meg mozgalom az iránt, hogy a régi jogállapot visszaállítására és ezzel kapcsolatban a keresztnek az auiában és a szentus termében való alkalmazására kez-deményező lépést tegyenek.

Halálos esés. Strobl Márton nadapi lakos kutat furatott a házában s a kikövezési munká-latot Heszler Ferencz kömives végezte egy se-géddel. Tegnap délután Heszler a kutból fel-jövéen, a kut szélére lépett, megcsuszott s vissza-esett a kutba, még pedig oly szerencsétlenül, hogy szörnyét halt. A szerencsétlen véget ért kömivist ma temették el a község osztatlan részvéte mellett.

Hirdetmény. Az 1876. évi VI. tcz. 4. §-a értelmében a közigazgatási bizottság tagjainak fele minden év végén kilép és ezek helyei új választás útján lesznek betöltendők. Ez év vé-gén ki fognak lépni: Alaghy Dezső, Karl József, Kövessy István. dr. Saára Gyula és Tóth Aladár. A választás a f. év december hó 31-én tartandó közgyűlésen fog megejtetni. Székesfejérvár, 1900. évi december hó 19-én. Tóth István, főjegyző.

Névváltoztatás. Austerweil Henrik szé-kesfejérvári lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Alpár“-ra változtatta.

Kézrekerült banda. Részletesen közöltük annak idején, hogy Grundböck Ferencné őreg-utczai hajlékba betörték s onnan ruhaneműken kívül bort és gyümölcsöt vittek el. A virág-ágyak körül hátrahagyott bűnjelkek a legszigo-rubb szakértői szemle daczára sem vezették a rendőrséget a helyes nyomra. Végre azonban egyéb ügyekkel kapcsolatban a rendőrség elé került egy jeles társaság, melynek tagjai között rég ismert nevekkel találkoztunk. Lukács Imre, Lukács István, Kovács István, Einhorn Ferencz, Zoller Károly és Mohácsi Károly képezik az ügyesen működő test részeit. Ezek egyményike diót ment böngészni az Őreghegyre s már dél-előtt egy ablakon át behatoltak a Grundböck-féle hajlékba s ott ettek-ittak, a mit találtak. A magukhoz vett kucskokkal délután ismét fel-keresték a kényelmes helyet, s éjfél után 2 óráig mulattak a pinczébe, a honnan egy kis hordó bort is elvittek s inn a teleken egy kazal alá elástak. Oda jártak kvaterkálni, a míg a bor tartott. Ezután néhány napra Lukács, Einhorn és Kovács a szárazréti dűlőben Szilágyi János hajlékát szerencsétlítették elég szép eredménnyel. Később Kovács és Einhorn nagyobb munkára vállalkoz-tak. Kovács apja Fekete János zámosy-utczai lakosnál lakik. A két legény többször megfor-dult Fekete lakásán, a kiről tudták, hogy egy szekrényben nagyobb mennyiségű pénzt tart, de a kulcsot megtalálni nem sikerült. Kilesték aztán az ablakon át, hogy hől tartja a világtal-an Fekete a szekrénykulcsot. A mint ezt meg-tudták, egy csirkét a kutba-dobtak s ezen a révén kicsalták a világtalan Feketét az udvarra s ekkor a csirke-mentési munkálatok folyamán

Einhorn a szobába ment s egy százas bankót kivett a szekrényből. A pénzzel még az nap Budapestre mentek, felruházkodtak s míg a pénz tártott, mulattak. Még Majsi Jánosné Jókai-utczai kamarájába hatoltak be s onnan kukoricát loptak. A banda tagjai közül Zoller, a két Lukács, Kovács és Einhorn már az ügyész-ségnél vannak, Borzsányi és Lukács Ferencz szabad lábra helyezettek, Mohácsi pedig Buda-pesten várja az elfogatási parancsot.

Áruló zacskó. A napokban Szabó János sárkereszturi káposzta kereskedő városunkba ér-keztén betért özv. Reichert Péterné apáca utczai vendéglőjébe, a hol a szokottnál egy kissé han-gosabb kedve tamadt s kedvére kimullatta magát zeneszó mellett. Később aztán, hogy a feje is nehezebb kezdett lenni, szobát nyitattott s nyu-galomra tért. A vetkötzetésnél Kovács Erzsébet cselédeleány szorgoskodott. Reggelre megkönnye-bült a kereskedő feje, de könnyebb lett a zsebje is. Először a gyanu egy pátkai emberre irányult, a ki alvó pajtása volt Szabónak azon éjszakán. A nyomozást a rendőrség folytatta, a 60 korona azonban nem került elő. Az ügyben azonban ma kedvező fordulat állott be. Kovács Erzsébet ma reggel a pinczébe ment s egyéb dolga mellett nem lévén ellensége a szesznek a megcsapolt hordók iránt is érdeklődött. Reichertné ezt ész-revevén feltűggesztette a hűtlen cselédet bizalmi állásától s az utlevél kiadatása iránt nyomban intézkedett. Ezt megelőzőleg azonban, mert a cseléd az utóbbi időben bevásárlásokat tett, megviz-gálta a leány ruhaneműit s így történt, hogy a csak néhány hét óta szolgáló hajadonnál egy lenvászonzacskóban 22 koronát talált, mely a leány felső szoknyájától visszafelé számított hetedik szoknyájának egyetlen zsebében pihent. Így került a pityókás hajadon a rendőrség elé, a hol bár váltig tagadta a rangjához nem illő cselek-ményt a pénz, de főleg a zacskó hűszerzését igazolni nem tudta. Szomorodott szívvel hall-gatta a kapitányi szótokat, melynek követke-zménye Erzséket biztos őrizetbe vétele lön. Való-szinű, hogy a még biztosabb őrizetről az ügyész-ség gondoskodik.

Rendkívüli megyei közgyűlés. Fejérmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 22-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy-sorozat: A közig. bizottságból kilépő öt tag he-lyének választás útján leendő betöltése. Alispáni előterjesztés dr. Schlammadinger Jenő tb. ügyész-nek a közkórház és árvalház építésére vonatkozó szerződések költségeinek fedezése tárgyában. Árvaszéki előterjesztés az árvapénzek elhelyezése tárgyában. — A közegészségügyi választ-mány előterjesztése a sárosdi gyógyszerár-kérdésében. Községi ügyek és pénztári szá-m-adások.

Kinevezések. Az 1901. január hó 1-én életbe lépő állategészségügyi törvény alapján az állatorvosok ezután kinevezett állami tisztviselők lesznek. Ilyenekül kinevezettek a székesfejérvári szolgabírósg mellé *Takács* Miksa eddigi járás orvos a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába és mint városi állami állatorvos Székesfejérvárra *Pauer* István szintén eddigi városi állatorvos ugyanezen fizetési osztályba. A XI-ik fizetési osztály 2-ik fokozatába járási orvosokká kine-vezettek *Szölke* József a vaáli járásba és *Fauth* Lajos a moóri járásba. A megye a város egész területére mint főnök beosztott kir. törvény-hatósági állatorvossá *Bognár* József volt állami állatorvos Székesfejérvárra. A többi szolgabírói járásokba valószínűleg később neveztetnek ki az állatorvosok, mert a törvény minden járásba ren-del kir. állatorvost.

— **Halálozás.** Részvétel vettük a gyászírt, hogy **Szabó Istvánné** szül. Kaiser Franciska hosszas és kínos szenvedés és a haldoklók szentségeinek újatos felvétele után életének 42-ik évében meghalt. Az elhunytat f. hó 19-én temették el általános részvét mellett. A boldogultban **Szabó István** polgárdi róm. kath. tanító nejét gyászolja.

— Igen szép látványosságot képez **Gross József és Fia** czég helyben. Nádor utcán levő üveg- és edény-kereskedése, a hol alkalmunk volt tapasztalni, hogy karácsonyi és újvi ajándékokhoz a legalkalmasabb üveg- és edényemű, házi berendezések, valamint disztárgyak a legrendezőbb választékban szerezhetők be. Meglepi a szemlélőt a disztárgyak sokasága és azok különfélése, melyeket a czég jutányos árban bocsájt a vevő község rendelkezésére.

— **Tulajdonos kerestetik.** A város területén egy szénkénegező-gép találatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

— **Bölcsészethallgatók Segítő-Egyesülete.** A Budapesti Tudomány-Egyetem Bölcsészethallgatóinak (tanárjelöltek) Segítő-Egyesülete az első harmadév elmúltával tudomására adja a nagyközönségnek, hogy tagjai köréből nevelői, tanári, korrepetitori, irodai, másolói, rajzolói, fordítói, zeneoktatói állomásokat közveit úgy a fővárosban, mint vidékre. Ez eljárása által alkalmat igyekszik nyújtani az ország nagy közönségének arra, hogy gyermekeik mellé nevelőkül képzett, érdemes, tehetséges és megbízható ifjakat nyújtsanak a közvetítés a bejelentők díjtalan. A bejelentett állomásokra az igényeknek megfelelő hallgatókat ajánlanak. Esetleges kellemetlenségek kiküldése végett a bejelentők csakis azokat fogadják el, kik az egyesület másodtitkára által hivatalosan kiállított ajánló levéllel jelentkeznek.

Színház.

Decz. 18.

Kedden este Halmay színtársulata Jon Sidney kelleme zenéjű operettjét a *Gésák*-at adta elő. Volt alkalmunk ezt az operettet már több ízben látni színpadunkon, hol jobb, hol gyengébb előadásban. Az összehasonlításból azonban tartózkodunk, s csakis annyit mondunk, hogy bizony a keddi előadásnak kevés volt a jó oldala. Mígora szép énekeit *Mányay Aranka* ajkáról hallottuk, csengő hangja és fényes trillái zajos tapost nyertek. Moll szerepében *Léay Sárka* kedvesen ügyeskedett. *Fóti Frida* Juliette szerepében szerzett tapsokat. *Ferenzy* a tengerész dalt teljesen érvényre emelte szép hangjával és kiváló énekével. *Tisztay* (Vun-csi) és *Konács* (Imári) mulattató feladatuknak elég jól megfelelték.

Decz. 19.

Trilby a szenzációs angol színmű került színre ez estén igen kis közönség érdeklődése mellett. A színművet Du Maurier regénye után Potter Pál írta. A darab nem a költészet erejével, vagy a dráma megindító igazságával uralodik a közönségen, hanem az idegeket támadja meg összekeverve, a legellentétebb hatásokat, a kedvest a borzalmassal. Mily igazalmas látványt nyújt a festő modellül szolgáló szép *Trilby* megdelejezése, oda dobva egy valóságos boszorkánymester áldozatául, ki hipnotizálja egész életét s mikor már meghalt, a régi *Trilby* még akkor sem szabadulhat meg ennek az embernek büvös hatásától, s el kell vesztie miatta. F. *Lányi*-Irma a czimzerepet igyekezettel adta, kedves volt mint modell és griseit egykért; szerepének többi részében, mint hipnotizált énekesnő és a negyedik felvonás haldoklási jelenetében is szép jelét adta tehetségének. — Maga a szerep nem alkalmas a drámai tehetség bemutatására, nem öntudatosan fejlődő cselekmény keretében áll elénk *Trilby* tragikumai.

hanem egy ráerőszakolt természetellenes végzet sodorja a bukásba a Svengali torzalakja és lelketlensége, s éppen ezért csak szárazalmat tud ébreszteni, de a költői igazságszolgáltatással adós marad. *Halmay* (Svengali) alakításában csakis a haldoklási jelenet hatott, az ördögi emberből bizony keveset láttunk. (y.)

Irodalom.

— **Nagy Lajos király viszonyai az aqulléjai pátriárkákhöz.** Történelmi tanulmány. Irta Pór Antal. Budapest, 1900. 8-rét, 45 lap. Pór Antal e nagybecsű történeti tanulmányát a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztályának egyik ezévi fölőlvásó-ülésén mutatta be először s ugyancsak a Tudományos és Irodalmi Osztály fölőlvásásai között (39. sz.) látott most napvilágot. Bevezetésképen röviden vázolja a tudós szerző a apulléjai pátriárkátus történetét egész az Anjouk koráig. A pátriárkátus szorosabb viszonyba hazánkmal 1218 után lépett. A pátriárkátus azután V. Istvánnal is szövetségben áll. A szövetség a kettő között első sorban Velenceze tulkapásai ellen irányul. A baráti viszony, melybe Lajos ekkor a pátriárkával lépett, főleg a magyar király szicíliai hadjáratánál tűnt ki, a mikor seregei Bertrand pátriárka területén is átvonultak. Bertrand utódja lett IV Károly természetes testvére, Miklós, ki alatt a jó viszony továbbra is fennmaradt. Ez kitűnt a Velenceze ellen indított hadjáratban is. Miklós 1358-ban halt el, utána Della Torre Lajos lett a pátriárka. — A kik ismerik Pór Antal Nagy Lajos magyar királyról írott eddigi klasszikus munkáit, bizonyára e legújabb munkáját is örömmel és érdeklődéssel fogadják. Ara 1 korona 20 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

— **Uj pásztorjáték** jelent meg a Szent-István-Társulat kiadásában a karácsonyi ünnepekre. Czime: *Bethlehem* karácsonyi pásztorjáték. Négy részben. Irta *Bartha István*. A csinos kiállítású, czimképpel ellátott füzet ára 12 fillér. Melegen ajánljuk. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

— **Twist Olivér.** *Dickens* Károly regénye. A magyar ifjúság számára átdolgozott kiadás. Köpökköl. Budapest, 1900. 8-rét, 311 lap. A Szent-István-Társulat az idei karácsonyra egy remekművel ajándékozta meg a magyar ifjúságot. *Dickens* Károly „*Twist Olivér*” czimű regényével, melynek eddig csak egy magyar fordítása jelent meg és az is elavult. A magyar átdolgozás lehetőleg szorosan ragaszkodik az eredetihez és csakis hosszadalmas és ifjúságnak nem való részleteken kurtított. A magyar ifjúsági irodalomra nézve értékes gyarapodást jelent *Dickens* e regénye, mely meglátó és megrázó, a mellett érdekfeszítő mesében tárja föl egy jólelkű, derek gyermek viszontagságos sorsát, küzdelmét és diadalát. Ma már sokan tudják, hogy az ifjúságnak a legjobbat kell nyújtanunk s hogy nem érhetjük be többé pedagógusok munkáival, melyek csak tanulságosak, a nélkül, hogy a képzeletre és szívre is hatnának s fejlesztenék a művészi érzéket, izlést s nevelnék a lelkiéret. — A számos eredeti illusztráció csak emeli a kötet értékét. Ara szép angol vászonkötésben 2 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Szerkesztői üzenetek.

Terezius. 1. Az egyházi zenéről irt közleményre uj év után kerül a sor, akkor nyílhat terünk és alkalmunk arra, hogy egymásutáni számokban közölhessük. 2. Az ismert előfizetési felhívást fölünk telhetőleg támogatuk, ismertettük s ebbéli kötelességünknek a közel jövőben utolag eléget tesszünk. 3. A karácsonyi küldemény közölte lesz, Ird és köszönet.

Lola. Nem üti meg a mértéket. Hiányzik a helyes kompozíció és költői igazságszolgáltatás.

— **Ninos** ugyanis indokolva *Elemér* halála s így igazságtalanul szenved az önzetlenül szerető *Lola*-is. A jelvény helyére *Lola* került. Na de azért nem kell attól az ártatlan papirkosártól félni, sok nehéz munkának volt az már a sirja. Azt hiszem azonban, hogy megrendelés helyett az illető végez munkát, melynek nem halál lesz a vége.

Minimus. Ejnye, ejnye, de régi már a pihenés, várva-várjuk a jó penna működését. Egyéb kény boldog ünneplést kívánunk.

Felelős szerkesztő: **Chay Antal.**

Borovicska, förköly-pálinka és szilvioriumot

ajánl 5—10 és 14 literes kosárüvegekben, posta-utánvét mellett

Szepesi borovicskának literjét — frt 70 kr.
Erdélyi 3 éves förköly-pálinka literjét 1 frt — kr.
Slavoniai 3 éves szilva-pálinka literjét 1 frt — kr.

Mérey Sándor,

Budapest, VII., Csömöri-ut 29. szám.

Keresztény, lelkiismeretes kiszolgálás és az áru tiszta, természetes valóságáért szavatosság biztosítatik.

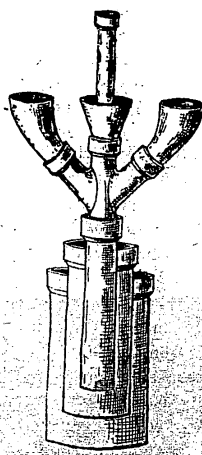
Építésszek, építőmesterek és háztulajdonosok figyelmébe ajánlja gyártmányát az ELSŐ MAGYAR „SCAGLIOL” építőlemez-gyár TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók lakóházak, amerikai jégvermek, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, főreg és salétrom mentes anyag.

Uj, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarázó füzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

Beton és Cementáru-gyár.

Szabadalmazott (Zisseler rendsz.) sodronyszövetbetűt betoncsövek, könyök, tölcsér és elágazások bármily átmérővek, továbbá lábazati-kövek, lépcsők, kéményfedkövek és cement burkolón lapok állandóan raktáron vannak. — Istantló jászolokat, etető és itató vályukat jutányos árban készíttetnek.

SZVOBODA GYULA
építész.
TATA-TÓVÁROS.